

USTAWA

z dnia 28 września 1991 r.

o lasach

(Tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435)

(Zmiany: Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399, Nr 175, poz. 1460 i 1462; z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 i Nr 245, poz. 1775; z 2007 r. Nr 59, poz. 405 i Nr 64, poz. 427)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową.

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do lasów, bez względu na formę ich własności.

Art. 3. Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt:

1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - drzewami i krzewami oraz runem leśnym - lub przejściowo jej pozbawiony:

- a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
- b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
- c) wpisany do rejestru zabytków;

2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Art. 4. 1. Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej "Lasami Państwowymi".

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do lasów:

- 1) będących w zarządzie parków narodowych;
- 2) wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- 3) będących w użytkowaniu wieczystym na mocy odrębnych przepisów.

3. W ramach sprawowanego zarządu Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną, gospodarują gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzą ewidencję majątku Skarbu Państwa oraz ustalają jego wartość.

4. Nadzór nad Lasami Państwowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 5. 1. Nadzór nad gospodarką leśną sprawują:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska - w **lasach** stanowiących własność Skarbu Państwa;
- 2) ⁽¹⁾ starosta - w **lasach** niestanowiących własności Skarbu Państwa.

1a. (uchylony).

2. ⁽²⁾ W przypadku lasu, który obejmuje obszar więcej niż jednego powiatu, właściwy miejscowo jest starosta powiatu, na którego terenie znajduje się większa część tego lasu. Starosta ten może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

3. ⁽³⁾ W przypadku lasów, które znajdują się na terenie powiatu, starosta może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, nadleśniczemu Lasów Państwowych, zwanemu dalej "nadleśniczym".

3a. W przypadku powierzenia zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, starosta przekazuje środki na realizację tego zadania.

4. ⁽⁴⁾ Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśniczy prowadzą powierzone przez starostę sprawy, o których mowa w ust. 2 i 3, po zapewnieniu przez powierzającego środków finansowych na te cele.

5. ⁽⁵⁾ Zadania starosty, o których mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2, art. 16 ust. 1a, art. 22 ust. 2 i art. 38a ust. 2, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Art. 5a. Minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć, w drodze decyzji administracyjnej, dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych wykonywanie zadań poza terenami jego działania w zakresie związanym z funkcjonowaniem i ochroną obszarów Natura 2000.

Art. 6. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) gospodarka leśna - działalność leśną w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu;

1a) trwale zrównoważona gospodarka leśna - działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów;

2) klasa bonitacji drzewostanu - wskaźnik możliwości produkcyjnej siedliska leśnego i drzewostanu;

3) właściciel lasu - osobę fizyczną lub prawną będącą właścicielem albo użytkownikiem wieczystym lasu oraz osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będącą posiadaczem samoistnym, użytkownikiem, zarządcą lub dzierżawcą lasu;

4) zagrożenie trwałości - stan lasu wywołany czynnikami zewnętrznymi lub nieprawidłową gospodarką leśną, wymagający zabiegów zwalczających i ochronnych albo jego przebudowy;

5) (uchylony);

6) plan urządzenia lasu - podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej;

7) uproszczony plan urządzenia lasu - plan opracowywany dla lasu o obszarze co najmniej 10 ha, stanowiącego zwarty kompleks leśny, zawierający skrócony opis lasu i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej;

8) drogi leśne - drogi położone w **lasach** niebędące drogami publicznymi w rozumieniu przepisów o drogach publicznych;

9) etat cięć - ilość drewna do pozyskania określoną w planie urządzenia lasu lub uproszczonym planie urządzenia lasu, wynikającą z potrzeb odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu oraz zasady trwałości i ciągłości użytkowania;

10) rozmiar pozyskania drewna - wielkość (miąższość) drewna do pozyskania wynikającą z planów gospodarczo-finansowych;

11) program ochrony przyrody - część planu urządzenia lasu zawierającą kompleksowy opis stanu przyrody, zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji, obejmującą zasięg terytorialny nadleśnictwa.

2. (uchylony).

3. W **lasach**, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2, będących w użytkowaniu wieczystym, określone w ustawie prawa i obowiązki *Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽⁶⁾ wykonuje użytkownik wieczysty.

Rozdział 2

Gospodarka leśna

Art. 7. 1. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą;

2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:

- a) zachowanie różnorodności przyrodniczej,
- b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
- c) walory krajobrazowe,
- d) potrzeby nauki;

3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym;

4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych;

5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

2. Gospodarka leśna w **lasach** stanowiących rezerваты przyrody oraz wchodzących w skład parków narodowych uwzględnia zasady określone w przepisach o ochronie przyrody.

3. Gospodarka leśna w **lasach** wpisanych do rejestru zabytków i w **lasach**, na terenie których znajdują się

zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Art. 8. Gospodarkę leśną prowadzi się według następujących zasad:

- 1) powszechnej ochrony lasów;
- 2) trwałości utrzymania lasów;
- 3) ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- 4) powiększania zasobów leśnych.

Art. 9. 1. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do:

- 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów;
- 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych;
- 3) ochrony gleby i wód leśnych.

2. W przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, w **lasach** niestanowiących własności Skarbu Państwa zadania właścicieli lasów określa, w drodze decyzji, starosta.

3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Art. 10. 1. W razie wystąpienia organizmów szkodliwych w stopniu zagrażającym trwałości lasów:

- 1) nadleśniczy, z zastrzeżeniem pkt 2, wykonuje zabiegi zwalczające i ochronne;
- 2) starosta, z urzędu lub na wniosek nadleśniczego, zarządza wykonanie zabiegów zwalczających i ochronnych w **lasach** zagrożonych, niestanowiących własności Skarbu Państwa, na koszt właściwych nadleśnictw.

2. (uchylony).

3. W razie konieczności wykonania zabiegów zwalczających i ochronnych na obszarze dwóch lub więcej nadleśnictw - wykonanie zabiegów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zarządza dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Art. 11. Jednostka organizacyjna, osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za powstanie szkody w **lasach** jest obowiązana do jej naprawienia według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 12. 1. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy szkody w **lasach**, powstałej w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, oraz w przypadku pożarów lub innych klęsk żywiołowych spowodowanych czynnikami biotycznymi albo abiotycznymi, zagrażających trwałości lasów, koszty zagospodarowania i ochrony związane z odnowieniem lub przebudową drzewostanu finansowane są z budżetu państwa.

2. Decyzje w sprawie przyznania środków na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, wydają:

1) minister właściwy do spraw środowiska, na wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, zwanego dalej "Dyrektorem Generalnym" - w odniesieniu do lasów pozostających w zarządzie Lasów Państwowych, będących w użytkowaniu wieczystym oraz lasów przekazanych w użytkowanie na mocy art. 40;

2) starosta, na wniosek właściciela lasu, po zaopiniowaniu przez nadleśniczego - w odniesieniu do pozostałych lasów, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

Art. 13. 1. Właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do:

- 1) zachowania w **lasach** roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien i torfowisk;
- 2) ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w **lasach** w okresie do 2 lat od usunięcia drzewostanu, a w razie szkód wywołanych przez pożary i inne klęski żywiołowe - w okresie do 5 lat;
- 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej;
- 4) przebudowy drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu, uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3;
- 5) racjonalnego użytkowania lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
  - a) pozyskiwanie drewna w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu,
  - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

2. Zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2:

- 1) w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa decyzję wydaje dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, na wniosek nadleśniczego;
- 2) ⁽⁷⁾ w stosunku do lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa decyzję wydaje starosta na wniosek właściciela lasu.

Art. 13a. 1. W celu realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej Lasy Państwowe obowiązane są w szczególności do:

- 1) inicjowania, koordynowania i prowadzenia okresowej oceny stanu lasów i zasobów leśnych oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych;
- 2) sporządzania okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów oraz aktualizacji stanu zasobów leśnych;
- 3) prowadzenia banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów.

2. Zadania określone w ust. 1 pkt 2 i 3 realizowane są bez względu na formę własności lasów.

Art. 13b. 1. W celu promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ochrony zasobów przyrody w **lasach** Dyrektor Generalny może, w drodze zarządzenia, ustanawiać leśne kompleksy promocyjne.

2. W skład leśnych kompleksów promocyjnych wchodzi lasy będące w zarządzie Lasów Państwowych. Do leśnych kompleksów promocyjnych mogą być włączane lasy innych właścicieli, na ich wniosek.

3. Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, dla których działalność określa jednolity program gospodarczo-ochronny, opracowywany przez właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

4. Dla każdego leśnego kompleksu promocyjnego Dyrektor Generalny powołuje radę naukowo-społeczną, do której należy inicjowanie oraz ocena realizacji działań podejmowanych w leśnym kompleksie promocyjnym.

Art. 14. 1. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.

2. Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

1) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;

2) lotne piaski i wydmy piaszczyste;

3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska;

4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

2a. Wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

3. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

4. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.

5. ⁽⁸⁾ Właściciele lub użytkownicy wieczystości gruntów mogą otrzymać dotacje z budżetu państwa przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów zalesienia gruntów, o których mowa w ust. 3. Decyzję w sprawie przyznania środków na pokrycie tych kosztów wydaje starosta na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, po zaopiniowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

6. (uchylony).

7. ⁽⁹⁾ Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu objętego zalesieniem dokonuje oceny udatności upraw w czwartym lub piątym roku od zalesienia gruntu rolnego oraz przekwalifikuje z urzędu grunt rolny na leśny, jeżeli zalesienia gruntu dokonano na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

8. Starosta może powierzyć, w drodze porozumienia, dokonanie oceny udatności upraw nadleśniczemu.

Art. 14a. 1. Drewno pozyskane w lasach podlega ocechowaniu.

2. Obowiązek cechowania drewna spoczywa na właścicielach lasów, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Drewno pozyskane w **lasach** niestanowiących własności Skarbu Państwa cechuje starosta, który wystawia właścicielowi lasu dokument stwierdzający legalność pozyskania drewna.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady cechowania drewna, wzory urządzeń do cechowania i zasady ich stosowania oraz wzór dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna.

Rozdział 3

Lasy ochronne

Art. 15. Za lasy szczególnie chronione, zwane dalej "lasami ochronnymi", mogą być uznane lasy, które:

- 1) chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- 2) chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- 3) ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków;
- 4) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu;
- 5) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej;
- 6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- 7) są położone:
  - a) w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
  - b) ⁽¹⁰⁾ w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399).
  - c) w strefie górnej granicy lasów.

Art. 16. 1. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru, na wniosek Dyrektora Generalnego, zaopiniowany przez radę gminy - w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.

1a. ⁽¹¹⁾ Starosta, po uzgodnieniu z właścicielem lasu i po zasięgnięciu opinii rady gminy, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru - w odniesieniu do pozostałych lasów.

2. Rada gminy powinna wyrazić opinię w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o jej wyrażenie. W razie upływu tego terminu uważa się, że rada gminy nie zgłasza zastrzeżeń.

Art. 17. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowe zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Rozdział 4

Plan urządzenia lasu

Art. 18. 1. Plan urządzenia lasu sporządza się, z zastrzeżeniem ust. 2, na 10 lat, z uwzględnieniem:

- 1) przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej;
- 2) celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

2. W przypadkach uzasadnionych stanem lasów, a w szczególności wystąpieniem szkód lub klęsk żywiołowych, plan urządzenia lasu może być opracowany na okresy krótsze niż 10 lat.

3. Zmiana okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2, wymaga zgody organu zatwierdzającego plan urządzenia lasu.

4. Plan urządzenia lasu powinien zawierać w szczególności:

- 1) opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, w tym:
  - a) zestawienie powierzchni lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz lasów ochronnych,
  - b) zestawienie powierzchni lasów z roślinnością leśną (uprawami leśnymi) według gatunków drzew w drzewostanie, klas wieku, klas bonitacji drzewostanów oraz funkcji lasów;
- 2) analizę gospodarki leśnej w minionym okresie;
  - 2a) program ochrony przyrody;
- 3) określenie zadań, w tym w szczególności dotyczących:
  - a) ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego etatem miąższościowym użytków głównych (rębnych i przedrębnych),
  - b) zalesień i odnowień,
  - c) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej,
  - d) gospodarki łowieckiej,
  - e) potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej.

Art. 19. 1. Plany urządzenia lasu sporządza się dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Uprozczone plany urządzenia lasu, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, sporządza się dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

3. Dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, niestanowiących własności Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej określa decyzja starosty wydana na podstawie inwentaryzacji stanu lasów.

4. Dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha, wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów określa nadleśniczy.

5. Plany urządzenia lasu oraz uproszczone plany urządzenia lasu sporządzają specjalistyczne jednostki lub inne podmioty wykonawstwa urzędniowego.

Art. 19a. ⁽¹²⁾ 1. Wykonywanie planów urządzenia lasu, o których mowa w art. 19, z zastrzeżeniem art. 21a, wymaga uzyskania zezwolenia na wykonywanie tej działalności, zwanego dalej "zezwoleniem". Decyzję w sprawie wydania zezwolenia, odmowy wydania, zmiany i cofnięcia zezwolenia wydaje minister właściwy do spraw środowiska.

2. Wniosek o wydanie zezwolenia powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy, a w miarę potrzeby adres zakładu wnioskodawcy;
- 2) numer REGON i NIP albo inny numer identyfikacyjny;
- 3) wskazanie miejsca świadczonych usług;
- 4) określenie zakresu świadczonych usług;
- 5) informacje o stanie zatrudnienia;
- 6) wykaz osób wykonujących i nadzorujących prace urządzeniowe wraz z informacją o ich kwalifikacjach, stażu pracy oraz zakresie wykonywanych czynności;
- 7) opis wyposażenia technicznego niezbędnego do prawidłowego i terminowego wykonywania planów urządzenia lasu, który ma do dyspozycji wnioskodawca.

3. Zezwolenie określa:

- 1) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania albo nazwę i siedzibę oraz adres otrzymującego zezwolenie;
- 2) przedmiot i obszar świadczonych usług;
- 3) minimalny stan zatrudnienia i wyposażenia w sprzęt;
- 4) numer zezwolenia oraz datę jego wydania.

4. Zezwolenie wydawane jest na czas nieokreślony, w szczególnie uzasadnionych przypadkach określa się termin ważności decyzji.

5. Zmiana danych wskazanych we wniosku, o którym mowa w ust. 2, wymaga niezwłocznego zawiadomienia ministra właściwego do spraw środowiska.

6. Zezwolenie cofa się, gdy podmiot nie spełnia warunków określonych w zezwoleniu.

7. Za wydanie zezwolenia pobiera się opłatę skarbową w wysokości określonej w przepisach o opłacie skarbowej.

8. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi rejestr zezwoleń zawierający informacje o wnioskach i decyzjach w sprawach zezwoleń. Dane zawarte w rejestrze są jawne.

Art. 20. 1. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ustalenia planów urządzenia lasu dotyczące granic i powierzchni lasów, w tym lasów ochronnych.

2. W ewidencji gruntów i budynków uwzględnia się ustalenia planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu dotyczące granic i powierzchni lasu.

Art. 21. 1. Plan urządzenia lasu lub uproszczony plan urządzenia lasu sporządzany jest:

- 1) dla lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych - na zlecenie i koszt Lasów Państwowych;
- 2) dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych - na zlecenie starosty;
- 3) dla pozostałych lasów - na zlecenie i koszt właścicieli.

2. Inwentaryzację stanu lasów, o której mowa w art. 19 ust. 3, przeprowadza się na zlecenie starosty.

3. Inwentaryzację stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 4, przeprowadza się na koszt *Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽¹³⁾.

4. Projekt uproszczonego planu urządzenia lasu wyklada się do publicznego wglądu na okres 60 dni w siedzibie urzędu gminy. O wyłożeniu projektu uproszczonego planu urządzenia lasu wójt (burmistrz, prezydent miasta) informuje pisemnie właścicieli lasów, z zaznaczeniem, że uproszczony plan urządzenia lasu będzie podstawą naliczenia podatku leśnego.

5. W terminie 30 dni od daty wyłożenia projektu uproszczonego planu urządzenia lasu zainteresowani właściciele lasów mogą składać zastrzeżenia i wnioski w sprawie planu. Starosta wydaje decyzje w sprawie uznania lub nieuznania zastrzeżeń lub wniosków.

Art. 21a. ⁽¹⁴⁾ 1. Wykonywanie prac z zakresu:

- 1) okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów,
- 2) aktualizacji stanu zasobów leśnych,
- 3) prowadzenia banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów,
- 4) ⁽¹⁵⁾ (utracił moc),

- powierza się przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

2. Do przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej z siedzibą w Warszawie nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.).

Art. 22. 1. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

2. ⁽¹⁶⁾ Starosta, po uzyskaniu opinii właściwego terytorialnie nadleśniczego, zatwierdza uproszczony plan urządzenia lasu.

3. W terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uproszczonego planu urządzenia lasu nadleśniczy może zgłosić zastrzeżenia. W razie upływu tego terminu uważa się, że nadleśniczy nie zgłasza zastrzeżeń.

4. Minister właściwy w sprawach środowiska nadzoruje wykonanie planów urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

5. Starosta nadzoruje wykonanie zatwierdzonych uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Art. 23. 1. Zmiana planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu może być dokonana aneksem, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4 oraz zachowaniem przepisów art. 22.

2. Zwiększenie rozmiaru pozyskania drewna w nadleśnictwie ponad wielkość określoną w planie urządzenia lasu może nastąpić tylko w związku ze szkodą lub klęską żywiołową.
3. W razie braku możliwości utrzymania przewidzianego w planie urządzenia lasu etatu cięć użytków głównych z przyczyn wymienionych w ust. 2, dokonuje się zmiany planu urządzenia lasu w trybie określonym w ust. 1.
4. Pozyskanie drewna w **lasach** niestanowiących własności Skarbu Państwa, niezgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3, jest możliwe wyłącznie w przypadkach losowych; decyzje w tej sprawie, na wniosek właściciela lasu, wydaje starosta.

Art. 24. Jeżeli właściciel lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa nie wykonuje obowiązków określonych w art. 13 albo nie wykonuje zadań zawartych w uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3, w szczególności w zakresie:

- 1) ponownego wprowadzenia roślinności leśnej (upraw leśnych),
  - 2) przebudowy drzewostanu,
  - 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym:
    - a) usuwania drzew opanowanych przez organizmy szkodliwe, a także złomów i wywrotów,
    - b) zabiegów pielęgnacyjnych roślinności leśnej (upraw leśnych) w wieku do 10 lat,
    - c) zabiegów w zakresie ochrony przeciwpożarowej
- starosta nakazuje wykonanie tych obowiązków i zadań w drodze decyzji.

Art. 25. ⁽¹⁷⁾ Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3,
  - 2) szczegółowe wymagania w sprawie spełnienia warunków udzielania zezwoleń, o których mowa w art. 19a ust. 2, w związku z przedmiotem i zakresem świadczonych usług, a w szczególności wymagania dotyczące doświadczenia podmiotu w wykonywaniu planów urządzenia lasu oraz wielkość potencjału technicznego i kadrowego niezbędnego do należytego i terminowego wykonywania prac urządzeniowych, z uwzględnieniem wykształcenia, stażu pracy i wykonywanych czynności, szczegółowy zakres danych zawartych we wniosku o wydanie zezwolenia, niezbędne dokumenty do wydania zezwolenia oraz wzór wniosku
- uwzględniając prawidłowość sporządzania dokumentacji urządzeniowej oraz przejrzystość procedury uzyskiwania zezwoleń.

Rozdział 5

Zasady udostępniania lasów

Art. 26. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności.

2. Stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

- 1) uprawy leśne do 4 m wysokości;

- 2) powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne;
- 3) ostoje zwierząt;
- 4) źródłiska rzek i potoków;
- 5) obszary zagrożone erozją.

3. Nadleśniczy wprowadza okresowy zakaz wstępu do lasu stanowiącego własność Skarbu Państwa, w razie gdy:

- 1) wystąpiło zniszczenie albo znaczne uszkodzenie drzewostanów lub degradacja runa leśnego;
- 2) występuje duże zagrożenie pożarowe;
- 3) wykonywane są zabiegi gospodarcze związane z hodowlą, ochroną lasu lub pozyskaniem drewna.

4. Lasy objęte stałym lub okresowym zakazem wstępu, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 pkt 1, oznacza się tablicami z napisem "zakaz wstępu" oraz wskazaniem przyczyny i terminu obowiązywania zakazu. Obowiązek ustawiania i utrzymywania znaków ciąży na nadleśniczym w stosunku do lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach pozostałych lasów.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku zakazu wstępu do lasu oraz zasady jego umieszczania.

Art. 27. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane, z uwzględnieniem zakazów zawartych w art. 26 i art. 30, do zbioru płodów runa leśnego:

- 1) na potrzeby własne;
- 2) dla celów przemysłowych, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Zbiór płodów runa leśnego dla celów przemysłowych wymaga zawarcia umowy z nadleśnictwem.

3. Nadleśniczy odmawia zawarcia umowy, w przypadku gdy zbiór runa leśnego zagraża środowisku leśnemu.

4. Lokalizowanie pasiek w **lasach** stanowiących własność Skarbu Państwa jest nieodpłatne.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasady lokalizowania pasiek na obszarach leśnych.

Art. 28. Właściciel lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa może zakazać wstępu do lasu, oznaczając ten las tablicą z odpowiednim napisem.

Art. 29. 1. Ruch pojazdem silnikowym, zaprzęgowym i motorowerem w lesie dozwolony jest jedynie drogami publicznymi, natomiast drogami leśnymi jest dozwolony tylko wtedy, gdy są one oznakowane drogowskazami dopuszczającymi ruch po tych drogach. Nie dotyczy to inwalidów poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb.

1a. Jazda konna w lesie dopuszczalna jest tylko drogami leśnymi wyznaczonymi przez nadleśniczego.

2. Postój pojazdów, o których mowa w ust. 1, na drogach leśnych jest dozwolony wyłącznie w miejscach oznakowanych.

3. Przepisy ust. 1 oraz art. 26 ust. 2 i 3, a także art. 28, nie dotyczą wykonujących czynności służbowe lub

gospodarcze:

- 1) pracowników nadleśnictw;
- 2) osób nadzorujących gospodarkę leśną oraz kontrolujących jednostki organizacyjne Lasów Państwowych;
- 3) osób zwalczających pożary oraz ratujących życie lub zdrowie ludzkie;
- 4) funkcjonariuszy Straży Granicznej chroniących granicę państwową oraz funkcjonariuszy innych organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny;
- 5) osób wykonujących czynności z zakresu gospodarki łowieckiej oraz właścicieli pasiek zlokalizowanych na obszarach leśnych;
- 6) właścicieli lasów we własnych **lasach**;
- 7) osób użytkujących grunty rolne położone wśród lasów;
- 8) pracowników leśnych jednostek naukowych, badawczo-rozwojowych i doświadczalnych, w związku z wykonywaniem badań naukowych i doświadczeń z zakresu leśnictwa i ochrony przyrody;
- 9) wojewódzkich konserwatorów przyrody oraz pracowników Służb Parków Krajobrazowych;
- 10) osób sporządzających plany urządzenia lasu, uproszczone plany urządzenia lasu lub inwentaryzację stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3.

4. Imprezy sportowe oraz inne imprezy o charakterze masowym organizowane w lesie wymagają zgody właściciela lasu.

Art. 30. 1. W lasach zabrania się:

- 1) zanieczyszczania gleby i wód;
- 2) zaśmiecania;
- 3) rozkopywania gruntu;
- 4) niszczenia grzybów oraz grzybni;
- 5) niszczenia lub uszkodzania drzew, krzewów lub innych roślin;
- 6) niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic;
- 7) zbierania owoców runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych;
- 8) rozgarniania i zbierania ściółki;
- 9) wypasu zwierząt gospodarskich;
- 10) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lasu lub nadleśniczego;
- 11) wybierania jaj i piskląt, niszczenia lęgówisk i gniazd ptasich, a także niszczenia legowisk, nor i mrowisk;
- 12) płoszenia, ścigania, chwytania i zabijania dziko żyjących zwierząt;

13) puszczania psów luzem;

14) hałasowania oraz używania sygnałów dźwiękowych, z wyjątkiem przypadków wymagających wszczęcia alarmu.

2. Przepisy ust. 1 pkt 3 i 5 nie dotyczą czynności związanych z gospodarką leśną, a pkt 12-14 nie dotyczą polowań.

3. W **lasach** oraz na terenach śródleśnych, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, zabrania się działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo, a w szczególności:

- 1) rozniecania ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lasu lub nadleśniczego;
- 2) korzystania z otwartego płomienia;
- 3) wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą działań i czynności związanych z gospodarką leśną, pod warunkiem że czynności te nie stanowią zagrożenia pożarowego.

Art. 31. W przypadku lasu będącego w użytkowaniu wieczystym na podstawie odrębnych przepisów lub wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zadania i kompetencje określone w art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 3 pkt 1, art. 26 ust. 3 i 4 oraz art. 30 ust. 1 pkt 10 i ust. 3 pkt 1 wykonują odpowiednio użytkownik wieczysty albo *Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽¹⁸⁾. Ilekroć w tych przepisach jest mowa o:

- 1) nadleśnictwie - należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną użytkownika wieczystego albo *Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽¹⁹⁾ powołaną do prowadzenia gospodarki leśnej;
- 2) nadleśniczym - należy przez to rozumieć kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w pkt 1.

Rozdział 6

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Art. 32. 1. Lasy Państwowe jako państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia.

2. W skład Lasów Państwowych wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych;
- 2) regionalne dyrekcje Lasów Państwowych;
- 3) nadleśnictwa;
- 4) inne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

3. Jednostki organizacyjne:

- 1) o których mowa w ust. 2 pkt 2, tworzy, łączy, dzieli, likwiduje oraz określa ich zasięg terytorialny, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw środowiska, na wniosek Dyrektora Generalnego;
- 2) o których mowa w ust. 2 pkt 3, tworzy, łączy, dzieli, likwiduje oraz określa ich zasięg terytorialny Dyrektor Generalny, na wniosek dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

4. (uchylony).

Art. 33. 1. Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

2. Dyrektora Generalnego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw środowiska.

3. Dyrektor Generalny w szczególności:

1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania;

1a) inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz kierowników innych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym;

1b) zarządza gruntami i innymi nieruchomościami nabytymi lub wydzielonymi z bezpośredniego zarządu nadleśnictwa na potrzeby Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych lub wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych;

2) tworzy, łączy, dzieli i likwiduje jednostki organizacyjne o zasięgu krajowym, o których mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4;

3) inicjuje, organizuje oraz koordynuje przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa;

4) organizuje planowanie urzędniowe w **lasach** i prognozowanie w leśnictwie;

5) nadzoruje i koordynuje zadania w zakresie kształcenia kadr dla leśnictwa oraz popularyzacji wiedzy leśnej;

6) inicjuje, popiera i finansuje badania w zakresie leśnictwa oraz nadzoruje wykorzystanie wyników tych badań;

7) wyrównuje niedobory środków finansowych w nadleśnictwach i regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych, wynikające ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej;

8) organizuje wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych;

9) powołuje i odwołuje:

a) zastępców Dyrektora Generalnego, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska,

b) Głównego Inspektora Straży Leśnej,

c) dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych,

d) kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w pkt 2.

Art. 34. Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w szczególności:

1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania;

2) tworzy, za zgodą Dyrektora Generalnego, a także łączy, dzieli i likwiduje jednostki organizacyjne o zasięgu regionalnym, o których mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4;

2a) zarządza gruntami i innymi nieruchomościami nabytymi lub wydzielonymi z bezpośredniego zarządu nadleśnictwa, na potrzeby regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych;

2b) powołuje i odwołuje:

a) zastępców dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, w uzgodnieniu z Dyrektorem Generalnym,

b) nadleśniczych,

c) kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w pkt 2;

2c) inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym;

3) organizuje wspólne przedsięwzięcia nadzorowanych jednostek organizacyjnych w zakresie ochrony lasu i racjonalnej gospodarki leśnej;

4) dysponuje środkami finansowymi, wydzielonymi na wyrównywanie niedoborów środków w poszczególnych nadleśnictwach, wynikających ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej;

5) prowadzi szkolenie i doradztwo zawodowe w zakresie leśnictwa;

6) (uchylony);

7) prowadzi działalność usługową w zakresie leśnictwa na rzecz nadzorowanych jednostek i innych przedsiębiorców;

8) reprezentuje Skarb Państwa w sprawach wynikających z postępowania regulacyjnego określonego w ustawach o stosunku Państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 35. 1. Nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie na podstawie planu urządzenia lasu oraz odpowiada za stan lasu. W szczególności nadleśniczy:

1) reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych, w zakresie swojego działania;

2) kieruje nadleśnictwem jako podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych;

2a) bezpośrednio zarządza lasami, gruntami i innymi nieruchomościami Skarbu Państwa, pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych;

2b) powołuje i odwołuje:

a) zastępców nadleśniczego w uzgodnieniu z dyrektorem regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych,

b) głównego księgowego nadleśnictwa,

c) inżyniera nadzoru,

d) leśniczego;

2c) inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność pracowników nadleśnictwa;

3) ustala organizację nadleśnictwa, w tym podział na leśnictwa zapewniający leśniczemu prawidłowe wykonywanie zadań gospodarczych, oraz zatrudnia i zwalnia pracowników nadleśnictwa;

4) organizuje ochronę mienia i zwalczanie szkodnictwa leśnego.

2. Nadleśniczy udziela właścicielowi lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa pomocy, na jego wniosek, poprzez:

- 1) doradztwo w zakresie zalesiania i gospodarki leśnej;
- 2) (uchylony);
- 3) odpłatne udostępnienie sadzonek drzew i krzewów leśnych oraz specjalistycznego sprzętu leśnego.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek właściciela lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa, poparty opinią wójta (burmistrza, prezydenta miasta), nadleśniczy może udostępnić nieodpłatnie sadzonki drzew i krzewów leśnych na ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (upraw leśnych) - zgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3.

4. Nadleśniczy może, na podstawie umowy z właścicielem lasu, organizować wykonywanie zadań gospodarczych w lesie, łącznie ze sprzedażą drewna.

5. ⁽²⁰⁾ Nadleśniczy, na wniosek właściciela gruntu przeznaczonego do zalesienia, sporządza plan zalesienia i potwierdza wykonanie zalesienia w przypadku zalesienia objętego przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Art. 35a. 1. Pracownicy Lasów Państwowych uprawnieni są do noszenia munduru leśnika.

2. Uprawnienie do noszenia munduru leśnika przysługuje również:

- 1) pracownikom *Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa*⁽²¹⁾ zajmującym się nadzorem nad gospodarką leśną;
- 2) ⁽²²⁾ pracownikom starostw bezpośrednio zajmującym się nadzorem nad gospodarką leśną w **lasach** niestanowiących własności Skarbu Państwa;
- 3) dyrektorom, nauczycielom i uczniom średnich leśnych szkół zawodowych;
- 4) pracownikom leśnych zakładów doświadczalnych szkół wyższych oraz pracownikom jednostek badawczo-rozwojowych statutowo działających na rzecz leśnictwa.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą koszty umundurowania, z zastrzeżeniem art. 46 ust. 1 pkt 1.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory mundurów leśnika i oznak dla osób uprawnionych do ich noszenia.

Art. 36. 1. W zarząd Lasów Państwowych (nadleśnictw) przekazuje się stanowiące własność Skarbu Państwa grunty przeznaczone do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

2. Decyzję w sprawie określonej w ust. 1 wydaje starosta.

Rozdział 6a

Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa będącym w zarządzie Lasów Państwowych

Art. 37. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, z wyjątkiem kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 32 ust. 2 pkt 4, za zgodą Dyrektora Generalnego, może nabywać stanowiące własność osób fizycznych lub prawnych lasy oraz grunty przeznaczone do zalesienia, jak

również inne grunty i nieruchomości, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami gospodarki leśnej i nie narusza interesu Skarbu Państwa.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady nabywania przez kierowników jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz innych nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych i prawnych.

Art. 38. ⁽²³⁾ 1. Sprzedaż lasów, gruntów i innych nieruchomości Skarbu Państwa znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, z zastrzeżeniem art. 40a, może następować w przypadkach:

- 1) zbywania udziałów lasów stanowiących własność Skarbu Państwa we współwłasnościach;
- 2) regulacji granicy polno-leśnej;
- 3) stwierdzenia przez nadleśniczego nieprzydatności gruntów, budynków i budowli na potrzeby gospodarki leśnej;
- 4) zmiany przeznaczenia na cele nieleśne i nierolnicze;
- 5) podyktowanych ważnymi względami gospodarczymi lub społecznymi, o ile nie narusza to interesu Skarbu Państwa.

2. Sprzedaż, o której mowa w ust. 1 pkt 1-4, wymaga zgody Dyrektora Generalnego, z zastrzeżeniem ust. 3, a sprzedaż, o której mowa w ust. 1 pkt 5, może nastąpić na wniosek Dyrektora Generalnego za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska.

3. Nadleśniczy może samodzielnie sprzedać grunty leśne i nieleśne o powierzchni do 1 ha, jeśli stanowią enklawę wśród gruntów innej formy własności.

4. Sprzedaż lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych następuje w drodze przetargu publicznego. W przypadku gdy dwukrotnie przeprowadzony przetarg zakończy się wynikiem negatywnym wówczas przedmiot sprzedaży można zbyć w drodze negocjacji cenowej.

5. W razie sprzedaży położonych w granicach administracyjnych miasta lasów, gruntów i innych nieruchomości, o których mowa w ust. 4, gminie służy prawo pierwokupu.

6. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania przetargu publicznego oraz sposób i warunki przeprowadzania negocjacji cenowej w przypadku sprzedaży lasów, gruntów i innych nieruchomości znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, uwzględniając przejrzystość i sprawność zastosowanych procedur.

Art. 38a. 1. Nieruchomości przeznaczone na drogi krajowe, stanowiące własność Skarbu Państwa, zarządzane przez Lasy Państwowe, stają się nieodpłatnie, z mocy prawa, przedmiotem trwałego zarządu ustanowionego na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej stała się ostateczna.

2. ⁽²⁴⁾ Ustanowienie trwałego zarządu stwierdza starosta w drodze decyzji.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.

Art. 38b. Lasy Państwowe mogą, w drodze umowy zawartej pomiędzy Dyrektorem Generalnym a Prezesem *Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽²⁵⁾, przekazywać nieodpłatnie *Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa*⁽²⁶⁾ lasy i grunty, na których nie jest możliwe prowadzenie racjonalnej gospodarki, stanowiące w szczególności enklawy i półenklawy wśród gruntów wchodzących do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Art. 38c. 1. W razie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych lub rolnych znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych na cele nieleśne lub nierolnicze, dokonanej w trybie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w związku z potrzebami innej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przekazanie tych gruntów następuje nieodpłatnie, w drodze umowy o przeniesienie zarządu pomiędzy kierownikiem jednostki organizacyjnej a:

- 1) nadleśniczym - w przypadku gruntów pochodzących z obszaru jednego nadleśnictwa;
- 2) dyrektorem regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych - w przypadku gruntów pochodzących z obszaru więcej niż jednego nadleśnictwa.

2. Do przejmowania w zarząd Lasów Państwowych lasów, gruntów i innych nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, bądź przekazywania przez Lasy Państwowe w zarząd innych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej zarządzających mieniem Skarbu Państwa takich nieruchomości, bez zmiany ich przeznaczenia, ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 38d. ⁽²⁷⁾ 1. Na wniosek starosty, wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej, grunty, o których mowa w art. 38c ust. 1, oraz nieprzydatne dla potrzeb gospodarki leśnej budynki i budowle, wraz z gruntem niezbędnym do korzystania z nich, mogą być przekazane przez Lasy Państwowe w użytkowanie wieczyste osobie prawnej lub użytkowanie innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i warunki zawierania notarialnych umów użytkowania wieczystego gruntów oraz zbywania znajdujących się na nich budynków i budowli, a także ustalania ich wartości, uwzględniając odpowiednio przejrzystość i sprawność zastosowanych procedur oraz rodzaj i przeznaczenie nieruchomości, na których znajdują się budynki i budowle.

Art. 38e. 1. Lasy, grunty i inne nieruchomości Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Lasów Państwowych mogą być przedmiotem zamiany na lasy, grunty i inne nieruchomości w przypadkach uzasadnionych potrzebami i celami gospodarki leśnej, po ich wycenie przez osoby posiadające uprawnienia z zakresu szacowania nieruchomości.

2. Zamiana dokonywana przez:

- 1) nadleśniczego - wymaga zgody dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych;
- 2) dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych - wymaga zgody Dyrektora Generalnego.

Art. 39. ⁽²⁸⁾ Lasy, o których mowa w art. 3 pkt 1 lit. a oraz pkt 2, pozostające w zarządzie Lasów Państwowych, mogą być za zgodą dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych wydierżawione przez nadleśniczego, z zachowaniem celów i zadań gospodarki leśnej określonych w planie urządzenia lasu. Inne nieruchomości, o których mowa w art. 4 ust. 3, pozostające w zarządzie Lasów Państwowych mogą być wydierżawiane i wynajmowane przez nadleśniczego za zgodą dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Art. 40. 1. ⁽²⁹⁾ Dyrektor Generalny, na wniosek zainteresowanego ministra lub organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, może przekazać w użytkowanie wskazanej przez wnioskodawcę jednostce organizacyjnej lasy, grunty oraz inne nieruchomości, bez zmiany ich dotychczasowego przeznaczenia, jeżeli za tym przemawiają względy:

- 1) obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony granicy państwowej;
- 2) nauki lub dydaktyki;
- 3) ochrony przyrody;

- 4) ochrony ujęć wodnych;
- 5) przeciwdziałania niebezpieczeństwu powodzi;
- 6) ochrony wybrzeża morskiego;
- 7) lecznictwa;
- 8) opieki nad zabytkami;
- 9) wypoczynku ludności;
- 10) gospodarki rolnej.

2. Przekazania w użytkowanie wskazanej jednostce organizacyjnej dokonuje Dyrektor Generalny, w drodze umowy, w której określa się termin i warunki użytkowania oraz jednostkę sprawującą nadzór nad gospodarką leśną.

3. W przypadku ustania potrzeb, dla których lasy, grunty oraz inne nieruchomości określone w ust. 1 zostały oddane w użytkowanie, a także w przypadku wykorzystywania ich niezgodnie z celami, dla których zostały oddane w użytkowanie, lub prowadzenia gospodarki leśnej w sposób niezgodny z planem urządzenia lasu Dyrektor Generalny, na wniosek dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, pozbawia jednostkę prawa użytkowania.

4. W przypadkach uzasadnionych potrzebami obronności państwa lasy, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska, mogą być przez Dyrektora Generalnego wyłączone z zarządu Lasów Państwowych i przekazane w zarząd jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 40a. 1. Lasy Państwowe mogą sprzedawać nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi i samodzielne lokale mieszkalne, zwane dalej "lokalami", oraz grunty z budynkami mieszkalnymi w budowie, nieprzydatne Lasom Państwowym.

2. Ustalenie ceny nieruchomości przy sprzedaży, o której mowa w ust. 1, następuje na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

3. Łącznie z lokalami sprzedaje się grunty wraz z przynależnościami, niezbędne do korzystania z lokali. Grunty pod budynkami oraz grunty z budynkami związane, będące przedmiotem sprzedaży, uważa się za grunty wyłączone z produkcji rolnej i leśnej w rozumieniu przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Grunty te podlegają z urzędu ujawnieniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz ewidencji gruntów i budynków jako grunty zabudowane.

4. ⁽³⁰⁾ Pracownicy i byli pracownicy Lasów Państwowych mający co najmniej trzyletni okres zatrudnienia w **Lasach** Państwowych, z wyjątkiem osób, z którymi stosunek pracy rozwiązany został bez wypowiedzenia z winy pracownika, posiadają pierwszeństwo nabycia lokali, których są najemcami i w których mieszkają. Cena sprzedaży lokalu podlega łącznemu obniżeniu o 6 % za każdy rok zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych i o 3 % za każdy rok najmu tego lokalu, nie więcej jednak niż o 95 %, a spłata należności może zostać rozłożona na 60 rat miesięcznych, przy czym oprocentowanie nie może przekraczać w stosunku rocznym stopy referencyjnej, określającej minimalne oprocentowanie podstawowych operacji otwartego rynku prowadzonych przez Narodowy Bank Polski, powiększonej o 2 punkty procentowe. Jeżeli osobą uprawnioną jest emeryt lub rencista, cena nabycia lokalu ustalona jest na 5 % jego wartości.

5. ⁽³¹⁾ Przepis ust. 4 stosuje się również do osób bliskich, pozostałych po pracownikach, które w dniu ich śmierci zamieszkiwały razem z nimi. Przez osoby bliskie rozumie się małżonków oraz wstępnych i zstępnych, a także osoby przysposobione. W razie zbiegu uprawnień do obniżenia należności osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe, okresy zatrudnienia tych osób mogą być sumowane, przy

czym łączna obniżka nie może przekraczać 95 % ceny sprzedaży lokalu. Uprawnienie to przysługuje tylko przy nabyciu jednego lokalu.

5a. ⁽³²⁾ Uprawnienie, o którym mowa w ust. 5, przysługuje osobom bliskim również w stosunku do lokalu, którego prawo najmu osoby te uzyskały w zamian za lokal dotychczas zajmowany w dniu śmierci pracownika lub byłego pracownika Lasów Państwowych. Uprawnienie to przysługuje tylko jednej osobie bliskiej i tylko przy nabyciu jednego lokalu.

5b. ⁽³³⁾ Lasy Państwowe żądają zwrotu kwoty równej udzielonej bonifikacie po jej waloryzacji, jeżeli nabywca lokalu, o którym mowa w ust. 4, 5 i 5a, przed upływem 5 lat od dnia jego nabycia zbył ten lokal lub wykorzystał na inne cele niż mieszkalne. Nie dotyczy to zbycia na rzecz osoby bliskiej.

5c. ⁽³⁴⁾ Waloryzacji, o której mowa w ust. 5b, dokonuje się według zasad określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

6. ⁽³⁵⁾ Przepisy ust. 4-5b stosuje się odpowiednio do osób, które są lub były zatrudnione w szkołach leśnych, zakładowych przychodniach i poradniach lekarskich oraz innych jednostkach organizacyjnych leśnictwa.

7. ⁽³⁶⁾ Najemcy nieposiadający uprawnień, o których mowa w ust. 4, 5 i 6, mogą nabywać przeznaczone do sprzedaży lokale, które zajmują co najmniej od trzech lat, na podstawie umowy najmu, zawartej na czas nieoznaczony, za cenę obniżoną za każdy rok najmu o 3 %, nie więcej jednak niż o 45 %. Wymogu zajmowania lokalu przez okres co najmniej trzech lat nie stosuje się do najemców będących organizacjami pozarządowymi, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego i prowadzą działalność zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.).

8. ⁽³⁷⁾ Wykazy lokali oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie przeznaczonych do sprzedaży sporządzają dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. Wykazy są przedmiotem opinii związków zawodowych. Sprzedaż może być dokonana po zatwierdzeniu wykazu przez Dyrektora Generalnego i ogłoszeniu wykazu w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych oraz w prasie. Ogłoszeniu w prasie nie podlega wykaz lokali zasiedlonych. O przeznaczeniu do sprzedaży lokali oraz o terminie do skorzystania z pierwszeństwa nabycia zawiadamia się najemców, o których mowa w ust. 4-5a, 6 i 7.

9. ⁽³⁸⁾ Pracownicy i byli pracownicy Lasów Państwowych niebędący najemcami lokali przeznaczonych do sprzedaży, pozostających w zarządzie Lasów Państwowych, mają pierwszeństwo nabycia lokali wolnych (pustostanów) lub gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie na warunkach określonych w ust. 4.

10. Jeżeli osoby wymienione w ust. 4-7 nie skorzystają z prawa do nabycia lokalu, w którym mieszkają, w terminie sześciu miesięcy od daty ogłoszenia oferty sprzedaży lokalu w sposób określony w ust. 8, lokal można przekazać nieodpłatnie gminie, łącznie z gruntami i przynależnościami niezbędnymi do korzystania z lokalu, na zasadach określonych w przepisach o przekazywaniu zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe.

11. Jeżeli ofertę kupna lokalu wolnego (pustostanu) lub gruntu z budynkiem mieszkalnym w budowie zgłosi więcej niż jedna osoba, sprzedaż następuje w drodze przetargu ograniczonego, w którym uczestniczyć mogą jedynie osoby uprawnione na podstawie ust. 9. Przy zapłacie ceny ustalonej w przetargu ograniczonym ust. 4 stosuje się odpowiednio.

12. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteria kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także tryb przeprowadzania przetargu ograniczonego.

Art. 41. 1. Dyrektor Generalny, dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych oraz nadleśniczy mogą, w imieniu Skarbu Państwa, zaciągać kredyty bankowe lub pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. Suma zaciągniętych przez Dyrektora Generalnego, dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych

i nadleśniczych kredytów na dany rok nie może przekraczać 30 % wartości sprzedaży Lasów Państwowych roku poprzedniego.

Art. 42. 1. Dyrektor Generalny może, w imieniu Skarbu Państwa, tworzyć jednoosobowe spółki Skarbu Państwa bądź przystępować do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych.

2. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Lasów Państwowych nie mogą stanowić przedmiotu wkładu niepieniężnego do spółek, o których mowa w ust. 1.

3. ⁽³⁹⁾ Dyrektor Generalny wykonuje uprawnienia wynikające z praw majątkowych Skarbu Państwa w zakresie posiadanych przez Lasy Państwowe akcji i udziałów w spółkach.

Art. 43. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, regionalne dyrekcje Lasów Państwowych i nadleśnictwa używają pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła, ustalonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, oraz nazwy "LASY PAŃSTWOWE" i nazwy jednostki organizacyjnej w otoku.

Art. 44. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze zarządzenia, nadaje statut Lasom Państwowym, określając w nim w szczególności zasady i tryb działania oraz organy wewnętrzne, mając na uwadze stworzenie optymalnych warunków organizacyjnych do prawidłowej realizacji zadań przez Lasy Państwowe.

Rozdział 7

Służba Leśna

Art. 45. 1. W Lasach Państwowych tworzy się Służbę Leśną. Do Służby Leśnej zalicza się pracowników zajmujących się:

- 1) sprawami zarządu lasami będącymi w zarządzie Lasów Państwowych;
- 2) prowadzeniem gospodarki leśnej i ochroną lasów;
- 3) zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego i ochrony przyrody oraz wykonywaniem innych zadań w zakresie ochrony mienia;
- 4) sprawami nadzoru, o którym mowa w art. 5, w razie powierzenia takiego nadzoru.

2. Pracownikiem Służby Leśnej może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim;
- 2) ukończyła 21 lat;
- 3) ma pełnię praw cywilnych i obywatelskich;
- 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
- 5) cieszy się nienaganną opinią;
- 6) zatrudniona jest w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 7) posiada odpowiedni stan zdrowia;
- 8) nie była karana sędawnie za przestępstwo z chęci zysku lub z innych niskich pobudek.

Art. 46. 1. Pracownicy Służby Leśnej przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony

prawnej, przewidzianej w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych, a ponadto mają prawo do:

- 1) otrzymywania bezpłatnego umundurowania i oznak służbowych, z obowiązkiem ich noszenia w czasie pełnienia obowiązków służbowych;
- 2) bezpłatnego mieszkania, jeżeli stanowisko oraz charakter pracy związane są z koniecznością zamieszkania w miejscu jej wykonywania;
- 3) płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo sześciu miesięcy, jeżeli przepracowali w **Lasach** Państwowych w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres nie krótszy niż trzy lata;
- 4) (uchylony);
- 5) jednorazowej odprawy, przy przejściu na emeryturę lub *rentę inwalidzką*⁽⁴⁰⁾, w wysokości trzykrotnego, a powyżej 20 lat pracy w **Lasach** Państwowych - sześciokrotnego wynagrodzenia otrzymywanego za ostatni miesiąc zatrudnienia.

2. (uchylony).

3. ⁽⁴¹⁾ W razie braku mieszkań będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, pracownikowi przysługuje równoważnik pieniężny.

4. ⁽⁴²⁾ Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, stanowiska w Służbie Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, o którym mowa w ust. 3, oraz sposób i tryb przyznawania i zwalniania tych mieszkań, ustalania i wypłaty równoważnika pieniężnego, mając na uwadze właściwe wykonywanie zadań przypisanych pracownikom Służby Leśnej.

Art. 46a. Pracownikom Służby Leśnej, w tym również strażnikom leśnym, używającym własnych pojazdów, do celów służbowych, w jazdach lokalnych, może być przyznane prawo do zwrotu kosztów związanych z użytkowaniem tych pojazdów - do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego lub do wysokości nieprzekraczającej stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, określonych w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra, jeżeli przebieg pojazdu, z wyłączeniem ryczałtu pieniężnego, jest udokumentowany w ewidencji przebiegu pojazdu prowadzonej przez pracownika.

Art. 47. 1. W **Lasach** Państwowych tworzy się Straż Leśną. Zadania, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3, wykonywane są przez strażników leśnych zaliczanych do Służby Leśnej.

1a. Straż Leśną kieruje Główny Inspektor Straży Leśnej podporządkowany Dyrektorowi Generalnemu.

1b. Jednostki Straży Leśnej w **Lasach** Państwowych stanowią:

- 1) posterunki w nadleśnictwach podporządkowane nadleśniczemu;
- 2) grupy interwencyjne w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych podporządkowane dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

1c. Dyrektor Generalny określa:

- 1) organizację i zakres działania posterunków i grup interwencyjnych, o których mowa w ust. 1b;
- 2) szczegółowe zasady szkolenia strażników leśnych.

2. Strażnicy leśni przy wykonywaniu zadań określonych w ust. 1 mają prawo do:

- 1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, jak również świadków przestępstwa lub wykroczenia, w celu ustalenia ich tożsamości;
  - 2) nakładania oraz pobierania grzywien, w drodze mandatu karnego, w sprawach i w zakresie określonych odrębnymi przepisami;
  - 3) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu na obszarach leśnych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w celu sprawdzenia ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży, w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
  - 4) przeszukiwania pomieszczeń i innych miejsc, w przypadkach uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;
  - 5) ujęcia na gorącym uczynku sprawcy przestępstwa lub wykroczenia albo w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa oraz jego doprowadzenia do Policji;
  - 6) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia;
  - 7) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;
  - 8) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed *kolegium do spraw wykroczeń*⁽⁴³⁾ w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia środków zaskarżenia do sądów rejonowych od rozstrzygnięć *kolegium*⁽⁴⁴⁾ w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego;
  - 9) noszenia broni palnej długiej i krótkiej lub gazowej oraz ręcznego miotacza gazowego;
  - 10) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy, na zasadach określonych w ustawie o Policji.
- 2a. Odebrane przedmioty, narzędzia i środki, o których mowa w ust. 2 pkt 6, należy przechowywać pod zamknięciem w sposób zabezpieczający je przed utratą lub uszkodzeniem.
- 2b. Strażnicy leśni są uprawnieni do dokonywania kontroli podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem i przetwarzaniem drewna i innych produktów leśnych, w celu sprawdzania legalności pochodzenia surowców drzewnych i innych produktów leśnych.
3. Strażnik leśny może, wobec osób uniemożliwiających wykonywanie przez niego czynności określonych w ustawie, stosować środki przymusu bezpośredniego w postaci:
- 1) siły fizycznej, przez zastosowanie chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony lub ataku;
  - 2) pałki gumowej służbowej;
  - 3) chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznego miotacza gazu i broni gazowej;
  - 4) kajdanek;
  - 5) psa służbowego.

3a. Czynności, o których mowa w ust. 3, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający

nietykalność osoby, wobec której zostały podjęte.

3b. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 3, przysługuje zażalenie do prokuratora.

4. Zastosowanie przez strażnika leśnego środka przymusu bezpośredniego powinno odpowiadać potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i zmierzać do podporządkowania się osoby wydanym poleceniom.

5. Jeżeli zastosowanie środków przymusu bezpośredniego, wymienionych w ust. 3, okaże się niewystarczające, strażnik leśny ma prawo użycia broni palnej w następujących przypadkach:

- 1) w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie własne lub innej osoby;
- 2) przeciwko osobie, która wezwana do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia nie zastosuje się do tego wezwania, a jej zachowanie wskazuje na bezpośredni zamiar ich użycia przeciwko niemu lub innej osobie;
- 3) przeciwko osobie, która usiłuje przemocą odebrać broń.

6. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

7. Do wykonywania przez strażnika leśnego czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, a także do użycia przez niego środków przymusu, o których mowa w ust. 4-6, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji.

8. Strażnikowi leśnemu wykonującemu obowiązki służbowe na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe przysługują uprawnienia określone odrębnymi przepisami odnoszącymi się do:

- 1) Państwowej Straży Łowieckiej - w zakresie zwalczania kłusownictwa;
- 2) *Straży Ochrony Przyrody*⁽⁴⁵⁾ - w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przyrody;
- 3) Państwowej Straży Rybackiej - w zakresie kontroli legalności dokonywania połowu.

Art. 48. Uprawnienia strażnika leśnego w zakresie zwalczania szkodnictwa leśnego, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1-8 i 10 oraz w ust. 8, przysługują nadleśniczemu, zastępcy nadleśniczego oraz inżynierowi nadzoru, leśniczemu i podleśniczemu.

Art. 48a. Nadleśniczy i dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych współpracują z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 49. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

1) stanowiska i wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe zasady wynagradzania i stopnie służbowe Służby Leśnej oraz szczegółowy tryb nadawania, obniżania i pozbawiania stopni służbowych, uwzględniając właściwe proporcje między wymaganiami kwalifikacyjnymi, stanowiskami i odpowiadającymi im składnikami wynagrodzenia, które pozwolą na właściwe zatrudnienie w **Lasach** Państwowych;

2) ⁽⁴⁶⁾ (uchylony).

2. (uchylony).

3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

1) współdziałania Lasów Państwowych z Policją;

2) przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśnictwie broni i amunicji oraz broni gazowej, ręcznych miotaczy gazu i środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek i pałki gumowej.

Rozdział 8

Gospodarka finansowa w Lasach Państwowych

Art. 50. Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej i pokrywają koszty działalności z własnych przychodów.

Art. 51. Rokiem obrachunkowym w **Lasach** Państwowych jest rok kalendarzowy.

Art. 52. 1. Lasy Państwowe sporządzają corocznie raport o stanie lasów oraz sprawozdanie finansowo-gospodarcze z działalności Lasów Państwowych.

2. Rada Ministrów przedkłada Sejmowi informację o stanie lasów oraz o realizacji krajowego programu zwiększania lesistości.

Art. 53. 1. Koszty utrzymania Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz dyrekcji regionalnych Lasów Państwowych finansowane są z wpłat obciążających koszty działalności nadleśnictw.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określa, w drodze decyzji, wysokość obciążeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 54. Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na:

1) wykup lasów i gruntów do zalesień oraz ich rekultywację, a także wykup innych gruntów w celu zachowania ich przyrodniczego charakteru;

2) wykonywanie krajowego programu zwiększania lesistości, o którym mowa w art. 14 ust. 2a, oraz pielęgnację i ochronę upraw i młodników powstałych w ramach realizacji tego programu;

3) zagospodarowanie i ochronę lasów w przypadku zagrożenia ich trwałości, o którym mowa w art. 12 ust. 1;

4) sporządzanie okresowych, wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów, aktualizacji stanu zasobów leśnych oraz prowadzenie banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów, o których mowa w art. 13a ust. 1 pkt 2 i 3;

5) opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, ich realizację, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000;

6) finansowanie edukacji leśnej społeczeństwa, w szczególności poprzez tworzenie i prowadzenie leśnych kompleksów promocyjnych, zakładanie ścieżek przyrodniczo-leśnych;

7) na sporządzanie planów zalesienia, o których mowa w art. 35 ust. 5;

8) ⁽⁴⁷⁾ pełnienie zadań związanych z realizacją programów współfinansowanych ze źródeł zagranicznych.

Art. 55. Dyrektor Generalny, dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśniczowie są dysponentami środków budżetowych w zakresie dotacji celowych na zadania zlecone, o których mowa w art.

54, zgodnie z przepisami prawa budżetowego.

Art. 56. 1. W Lasach Państwowych tworzy się fundusz leśny stanowiący formę gospodarowania środkami na cele wskazane w ustawie.

2. Środkami funduszu leśnego dysponuje Dyrektor Generalny.

Art. 57. ⁽⁴⁸⁾ 1. Środki funduszu leśnego stanowią:

- 1) odpis podstawowy liczony od wartości sprzedaży drewna, obciążający koszty działalności nadleśnictw;
- 2) należności, kary i opłaty związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych;
- 3) należności wynikające z odszkodowań:
  - a) cywilnoprawnych za szkody powstałe w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, a także z innych tytułów,
  - b) z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
  - c) za szkody powstałe w wyniku pożarów, prac górniczych i geologicznych;
- 4) dochody wynikające z udziału lub uzyskane ze sprzedaży akcji i udziałów w spółkach, o których mowa w art. 42;
- 5) dotacje budżetowe, z wyłączeniem dotacji celowych, o których mowa w art. 54;
- 6) inne dochody uzyskane na rzecz tego funduszu.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. b, związane z wyłączeniem z produkcji lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz lasów znajdujących się w zarządzie parków narodowych, gromadzi się na odrębnym rachunku bankowym Dyrekcji Generalnej.

3. Środki funduszu leśnego niewykorzystane w danym roku kalendarzowym stanowią dochód tego funduszu w następnym roku kalendarzowym.

4. Minister właściwy do spraw środowiska, na wniosek Dyrektora Generalnego, w drodze decyzji, ustala corocznie Lasom Państwowym wielkość odpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1. Dyrektor Generalny może ustalać wielkość odpisu dla poszczególnych dyrekcji regionalnych, a dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych - dla poszczególnych nadleśnictw.

Art. 58. ⁽⁴⁹⁾ 1. Środki funduszu leśnego przeznacza się dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej.

2. Środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone również na:

- 1) wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej;
- 2) badania naukowe;
- 3) tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej;
- 4) sporządzanie planów urządzenia lasu;

5) prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych;

6) inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w **lasach**.

3. Środki funduszu leśnego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 i 2, przeznacza się na zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa, realizację zadrzewień na tych gruntach i inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w **lasach** niepaństwowych oraz na cele określone w ust. 2 pkt 2 i 6 w **lasach** znajdujących się w zarządzie parków narodowych, a także na cele określone w art. 13a ust. 1.

4. Dyrektor Generalny może, z wydzielonej części środków funduszu leśnego, utworzyć fundusz stabilizacji, który zostanie przeznaczony na usuwanie nadzwyczajnych zagrożeń dla lasów w ramach długookresowego cyklu produkcji leśnej.

5. Nadleśnictwa zasięgają opinii właściwych organów administracji samorządowej w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Art. 59. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej w **Lasach** Państwowych.

Rozdział 9

(uchylony).

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 67. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222 oraz z 1991 r. Nr 77, poz. 335) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 68. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80 i Nr 75, poz. 329) w art. 4 w ust. 2 skreśla się pkt 2.

Art. 69. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185, z 1988 r. Nr 24, poz. 169 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 70. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1991 r. Nr 49, poz. 216 i Nr 80, poz. 350) w art. 9 w ust. 1 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

"13) dochody z gospodarki leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy o **lasach**."

Art. 71. W ustawie z dnia 20 grudnia 1989 r. o utworzeniu urzędu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (Dz. U. Nr 73, poz. 433) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 72. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 73. W ustawie z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (Dz. U. z 1973 r. Nr 33, poz. 197 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 74. 1. Lasy państwowe stanowiące własność Skarbu Państwa, niebędące w zarządzie Lasów

Państwowych:

1) pozostające pod zarządem innych ministrów i nieprzekazane z państwowego gospodarstwa leśnego w trybie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. Nr 63, poz. 494, z późn. zm.¹⁾),

2) wyłączone z państwowego gospodarstwa leśnego w trybie art. 14 ust. 1 ustawy, o której mowa w pkt 1, i przekazane pod zarządem innych ministrów,

w okresie jednego roku od wejścia w życie ustawy przechodzą, z zastrzeżeniem ust. 2, w zarządem Lasów Państwowych.

2. Lasy, o których mowa w ust. 1, mogą być użytkowane przez dotychczasowe jednostki organizacyjne sprawujące zarządem, na podstawie umowy zawartej zgodnie z zasadami określonymi w art. 40 ust. 1.

3. Lasy i grunty przeznaczone do zalesienia, znajdujące się w zasobach Państwowego Funduszu Ziemi, przechodzą w zarządem Lasów Państwowych.

Art. 75. 1. Okręgowe zarządy lasów państwowych, utworzone na podstawie art. 6 ust. 2 lit. a ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym, stają się regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych, a nadleśnictwa - nadleśnictwami, w rozumieniu ustawy.

2. Mienie okręgowych zarządów lasów państwowych staje się odpowiednio mieniem zarządzanym przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych i nadleśnictwa.

3. Zakłady produkcyjno-usługowe okręgowych zarządów lasów państwowych stają się innymi jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych, wymienionymi w art. 32 *ust. 4*⁽⁵⁰⁾.

Art. 76. Prawa i zobowiązania, należące na podstawie dotychczasowych przepisów do organizacji gospodarczej skupiającej przedsiębiorstwa lasów państwowych pod nazwą Lasy Państwowe, stają się odpowiednio prawami i zobowiązaniami jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, o których mowa w art. 32 ust. 2.

Art. 77. Lasy, zaliczone do lasów ochronnych na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, stają się lasami ochronnymi w rozumieniu ustawy.

Art. 78. Do spraw wszczętych, a niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 79. 1. Dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych są obowiązani, w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy, do opracowania nowych lub uzupełnienia istniejących planów urządzenia lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie.

2. Obowiązek określony w ust. 1 ciąży również na:

- 1) wojewodach - w odniesieniu do lasów stanowiących własność osób fizycznych;
- 2) osobach prawnych - w odniesieniu do lasów stanowiących ich własność.

3. W **lasach**, dla których nie ma opracowanych planów urządzenia lasu, do czasu ich opracowania, zadania w zakresie: wyrębu drzew, ponownego założenia upraw leśnych, przebudowy drzewostanów, pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej, ustala oraz nadzoruje ich wykonanie:

1) dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych - w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa,

2) *kierownik urzędu rejonowego*⁽⁵¹⁾ - w odniesieniu do właścicieli lasów.

Art. 80. (uchylony).

Art. 81. Tracą moc:

1) dekret z dnia 5 lipca 1946 r. o Straży Leśnej (Dz. U. Nr 41, poz. 238 oraz z 1949 r. Nr 18, poz. 110);

2) **ustawa** z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. Nr 63, poz. 494, z 1950 r. Nr 49, poz. 448, z 1971 r. Nr 27, poz. 249, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1982 r. Nr 7, poz. 54 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192);

3) **ustawa** z dnia 22 listopada 1973 r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa (Dz. U. Nr 48, poz. 283, z 1982 r. Nr 11, poz. 79 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 55, poz. 321).

Art. 82. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.

---

1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 448, z 1971 r. Nr 27, poz. 249, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1982 r. Nr 7, poz. 54 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192.

1) Art. 5 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

1) Art. 5 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

2) Art. 5 ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

3) Art. 5 ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

4) Art. 5 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

5) Art. 5 ust. 5 dodany przez art. 7 pkt 1 lit. d) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

6) Obecnie: Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.

7) Art. 13 ust. 3 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.

8) Art. 14 ust. 5 zmieniony przez art. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej i niektórych innych ustaw (Dz.U.06.245.1775) z dniem 12 stycznia

2007 r.

- 9) Art. 14 ust. 7 zmieniony przez art. 40 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U.07.64.427) z dniem 11 kwietnia 2007 r.
- 10) Art. 15 pkt 7 lit. b) zmieniona przez art. 55 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U.05.167.1399) z dniem 2 października 2005 r.
- 11) Art. 16 ust. 1a zmieniony przez art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 12) Art. 19a dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 13) Obecnie: Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.
- 14) Art. 21a dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 15) Art. 21a ust. 1 pkt 4 został uznany za niezgodny z art. 20, art. 22 i art. 32 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 marca 2007 r. (Dz.U.07.59.405). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc z dniem 5 kwietnia 2007 r.
- 16) Art. 22 ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 17) Art. 25 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 18) Obecnie: Agencja Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.
- 19) Obecnie: Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.
- 20) Art. 35 ust. 5 zmieniony przez art. 40 pkt 2 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U.07.64.427) z dniem 11 kwietnia 2007 r.
- 21) Obecnie: urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw środowiska, zgodnie z art. 90 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.03.159.1548), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.
- 22) Art. 35a ust. 2 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 23) Art. 38 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.

- 24) Art. 38a ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 25) Obecnie: Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.
- 26) Obecnie: Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U.03.64.592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.
- 27) Art. 38d zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 28) Art. 39 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 29) Art. 40 ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 7 pkt 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U.05.175.1462) z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 30) Art. 40a ust. 4:- zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 31) Art. 40a ust. 5:- zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 32) Art. 40a ust. 5a:- dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 33) Art. 40a ust. 5b:- dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 34) Art. 40a ust. 5c:- dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 35) Art. 40a ust. 6:- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 36) Art. 40a ust. 7:- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.

- 37) Art. 40a ust. 8:- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 38) Art. 40a ust. 9:- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących nabywania własności nieruchomości (Dz.U.05.157.1315) z dniem 19 września 2005 r.- zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 39) Art. 42 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 40) Obecnie: rentę z tytułu niezdolności do pracy, stosownie do art. 10 ustawy z dnia 28 czerwca 1996 r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym (Dz.U.96.100.461), która weszła w życie z dniem 1 września 1997 r.
- 41) Art. 46 ust. 3 dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 42) Art. 46 ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 43) Od dnia 17 października 2001 r. w sprawach o wykroczenia w pierwszej instancji orzeka sąd rejonowy, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U.01.106.1148).
- 44) Od dnia 17 października 2001 r. w sprawach o wykroczenia w pierwszej instancji orzeka sąd rejonowy, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U.01.106.1148).
- 45) Przepisy regulujące organizację Straży Ochrony Przyrody wygasły w związku z ustawą z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz.U.01.3.21), która weszła w życie z dniem 2 lutego 2001 r.
- 46) Art. 49 ust. 1 pkt 2 uchylony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 47) Art. 54 pkt 8 dodany przez art. 40 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.06.227.1658) z dniem 26 grudnia 2006 r.
- 48) Art. 57 zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 49) Art. 58 zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U.05.175.1460) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r.
- 50) Uchylony przez art. 1 pkt 20 lit. c ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o lasach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.97.54.349), która weszła w życie z dniem 5 września 1997 r.
- 51) Obecnie: starosta, gdyż zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 27 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U.98.133.872), która weszła w życie z dniem 29 października 1998 r., do właściwości starosty przeszły, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, jako zadania z zakresu administracji rządowej, określone w przepisach zadania urzędów rejonowych rządowej administracji ogólnej oraz zadania i kompetencje ich kierowników.